

ELS TRES LLUC MESQUIDA, MESTRES DE PICAPEDRERS

I ANTONI MESQUIDA

Lahistòria de les Belles Arts a Mallorca atribueix a Lluç Mesquida de Santa Maria del Camí importants construccions del segle XVIII. En realitat no es tracta d'un sol Lluç Mesquida, sinó de tres, pare, fill i nét que tenien el mateix nom i primer llinatge, això és el que ha ocasionat el confondre-los en una sola persona. Les obres del primer Lluç són del segle XVI. El fill del darrer Lluç, Antoni, continuarà encara la tradició familiar:

Lluç Mesquida Cabot. Neix a Marratxí en 1628. Viu ja a Santa Maria del Camí en 1633. Mor en 1688.

Lluç Mesquida Florit. Neix a Santa Maria del Camí en 1661. Passa a viure a Palma en 1689 on mor en 1729.

Lluç Mesquida Rosselló, 1695 - Palma - 1762

Antoni Mesquida Thomàs, 1732 - Palma - 1812¹

LLUC MESQUIDA I CABOT

S'identifica a si mateix en el seu testament: "Lluç Mesquida, picapedrer, natural de la parroquia de Marratxí i domiciliat en la de Santa Maria, fill de Macia..."²

El llibre de baptismes de la parròquia de Sant Marçal anota així el seu baptisme: "El 26 de novembre de 1628 lo Dr. Joan Bausa, rector un fill de Macià Mesquida y de Margarita Cabota sa muller. Lo nom Lluç Marçal. Padrins Jaume Oliver fill de Jaume y Antonia Mesquida, filla de Lluç, tia del minyo".

---

¹ Els baptismes, casaments i defuncions estan presos dels corresponents llibres sacramentals segons les dates que s'indiquen de les parroquies esmentades i les que encara apareixeran de l'arxiu episcopal.

² En poder del notari Andreu fiol el 23 maig de 1684. A. H. M.

El matrimoni Mesquida Cabot en 1633 ja vivia a Santa Maria del Camí on els neix i és baptisada una filla, Margalida, el 14 de novembre del dit any i on els nasqueren encara altres infants. Per tant el futur mestre de picapedrers als cinc anys d'edat ja vivia a Santa Maria on hi rep la confirmació — té el número 11 dels confirmats — en data no especificada, certament anterior a 1636, del corresponent llibre.³

Lluc Mesquida més tard es desposa amb Magdalena Florit i continua residint a Santa Maria on li neixen els següents fills: ⁴ Macià en 1652, Margalida en 1654, Jaume en 1657, Lluc en 1659 que morí l'any següent, altre Lluc, el futur mestre d'obres en 1661, Magdalena en 1667 i Joan en 1668.

Construcció de la casa de la vila.— El 8 de setembre de 1652 els jurats prenen l'acord de construir la casa de la vila que havia de disposar de quartera, habitacions pel magnífic jutge de cort, carniceria, presò, etc.⁵ La seva edificació fou lenta. No es posseeix la llista completa de les seves despeses, sinó notes espargides als llibres dels clavaris a través de molts d'anys. Hi veim diversos mestres d'obres.⁶

Entre ells hi figura Lluc Mesquida, vegem uns exemples d'obres realitzades per ell: El 6-I-1672 "Per haver feta la carniceria 12 ll, 18 s. 6"; el 20-V-1679 "Per haver feta la casa santa y per la mitjanada de la casa de la vila, 32 s"; el 25-V-1681 "13 ll. 15 s. per rao de 11 destres de paret ha fet per la vila a rao de 1 ll. 5 s. per destre"; el mateix dia "Per feina feta per tancar el corral, 3 ll. 9 s."; el 15-VIII-1681 "4 ll. 16 s. per feina a la casa de la vila"; el 19-VIII-1681: "A vos mateix (Lluc Mesquida) 59 ll. 15 s. 2 per pedreny, cals teules, canyes, edictes y minyons"; el 12-V-1682" 10 lliures per la escarada de les Cases de la vila".⁷ Encara es podrien aduir altres exemples.

No sabem qui és l'autor dels plans de la casa de la vila, però podem assegurar que Lluc Mesquida hi dirigí molta feina.

També Lluc Mesquida treballà a la parròquia (l'anterior a l'actual), es tracta de reparacions, anualment solia tenir la direcció de la casa santa, això ens fa veure que devia ser artística i monumental A un compte de la parroquia de 1673 es diu que no sap firmar.⁸

Gosava d'una situació benestant, com es pot veure a través del testament ja citat. Fa usufructuària la seva esposa i llega als seus fills:

A Macià, tres quarterades i mitja amb cases a "Es serral".

A Jaume, la casa on ell (Lluc Mesquida) viu amb cup de pedra

³ Llibre dels Confirmats 1569-1693 Arxiu episcopal. Probablement es tracta de la primera visita pastoral del bisbe Joan de Santander.

⁴ Així apareix a les partides de baptisme dels fills.

⁵ Llibre d'actes dels Jurats de Santa Maria del Camí. Arxiu municipal. Sigla A. M.

⁶, ⁷ i ⁸ Llibres dels clavaris del Jurats. A. M. Còpia de A. Bestard Mas.

viva, situada dins la vila, confronta amb camí de Sóller, una quarterada i tres quartons que confronten amb camí d'Inca.

A Lluc, una casa amb dos aiguavessos que confronta amb camí de Sóller, tres quarterades i un quartó que confronten amb terres del senyor Jaume d'Oleza.

A Joan, cases i corral que confronten amb les assignades al fill Lluc i cinc quartons de vinya a Marratxí.

La seva filla Margalida s'havia casat en 1673 amb Joan Canyelles, actuaren de testimonis al casament Andreu i Miquel Canyelles, batle i jurat respectivament aquell any. S'han de donar 50 ll. al seu gendre.

A l'esmentat testament Lluc Mesquida manifesta que vol ser enterrat a la capella del Roser de Santa Maria, però per qualche circumstància degué morir fora, no el trobam inscrit al llibre d'òbits de la parròquia, el seu testament sols diu que morí el 27 d'agost de 1688. Tenia 60 anys. La seva vídua continuà vivint a Santa Maria on morí el 8 d'abril de 1692.⁹

Lluc Mesquida havia adquirit a cenç al Sr. Jaume d'Oleza dos trasts i mig el 29 de setembre de 1657 que confrontaven "amb camí públic" i altres dos el 29 de setembre de 1662.¹⁰ Segurament en els dits trasts hi bastí cases que després llegà als seus fills.

¿On estava situada ca-seva? al 14 de novembre de 1633 al batisme de Margalida, la primera germana de Lluc, nascuda a Santa Maria es diu "Baptizí jo... una filla de Messia Mesquida dels Establiments" Els Oleza havien establert diversos llocs del terme Però per aquesta simple nota es impossible saber a quins d'ells vivia Lluc Mesquida amb la seva família quan era infant i jove.

A l'esser major passà a viure a l'actual carrer Llarg. El camí de Sóller que cita al seu testament que comença ara a la carretera d'Inca, antigament començava a la plaça de la vila,¹¹ per tant les cases que diu poseeix a dins la vila al camí de Sóller, que després llega als seus fills, es refereixen a l'actual carrer Llarg.

D. Bartomeu Simonet, batle de 1924 a 1930, assessorat per l'investigador Mn. Joan Vich donà el nom de "Mesquidas" a un carrer transversal del carrer Llarg, el més prop a la plaça de la vila, on existeix una casa, ara dividida en dues, els numeros 30 i 32 coneguda d'antic per ca's Mesquides. Es deu tractar del domicili de qualche Mesquida qualificat, probablement pertanyent a la mateixa família.

⁹ Testament indicat.

¹⁰ Cenços de la casa Oleza, A.H.M. Segons el Llibre n. 1 de Capbreuacions del 27 octubre de 1680 un trast de Lluc Mesquida estava junt a altre trast de Joan Sbert del camí de Soller (Notes facilitades per A. Bestard Mas). Els descendents del dit Sbert viven encara a una casa que porta el n. 32 (abans 26) del carrer Llarg.

¹¹ Així l'anomenen moltes escriptures notariales dels segles XVII i XVIII

LLUC MESQUIDA I FLORIT

Nasqué a Santa Maria del Camí. Diu així la seva partida de baptisme: "A 9 abril 1661 he batiat jo Fr. Rafel Barceló, religiós del pare St. Francesc a Lluch, Joseph Mesquida fill de Lluch Mesquida i de Magdalena Florida. Foren padrins Rafel Cloquell y sa muller Francina Mesquida".

Lluc Mesquida degué aprendre l'ofici de picapedrer amb el seu pare. L'any següent a la mort d'aquest, el 14 d'agost de 1689 contraia matrimoni a la parròquia de Santa Eulàlia de Ciutat amb Caterina Anna Roselló. Tenia 28 anys. L'acta del casament i la del concenç de la Cúria episcopal, expedida el dia anterior el fan veí de Santa Maria.¹² Amb el casament passa a viure a Ciutat, dins la demarcació parroquial de St. Miquel on el 9 de gener de 1692 li era batiat el primer infant, Magdalena.

Lluc Mesquida i Florit morí a Palma el 20 de febrer de 1729, a l'edat de 68 anys. Segons pròpia voluntat fou enterrat a l'església dels mínims. A les seves disposicions pietoses anomena els seus fills Lluc, qui el seguiria en l'art de la construcció, Fra Antoni i Caterina Anna. Tengué altres fills que li premoriren. El P. Antoni Mesquida professà a l'ordre dels mínims el 3 de novembre de 1720, en 1745 fou elegit provincial, la crònica de l'ordre l'anomena "varón de mucha religiosidad y ejemplo".¹³

Edificis construïts per Lluc Mesquida Florit
Convent dels mínims de Santa Maria del Camí

Es fundà en 1682, els frares al principi visqueren a ca-n'Andria, l'any següent es traslladaren al seu convent provisional que constava d'un dormitori amb cinc celles i un oratori provisional amb dues quarterades de terra.¹⁴

El nou provincial de l'ordre P. Miquel Canals, natural de Lluçmajor emprengué amb entusiasme l'edificació del convent. Amb la seva intervenció es reculliren 1.606 ll. 25 s. i 2 que provenien de cenços, fundacions de misses, arrendament de l'hort del convent i del peculí particular dels pares Guayte, Poquet i Gilabert de la comunitat de Santa Maria. Encara el P. Canals pel seu enginy recollí altres 2.567 ll. 16 s. que feien falta.

¹² Llibres dels concenços. Data indicada. Arxiu episcopal.

¹³ Crònica dels Mínims. Miscelanea Pasqual. Tom XVII pàg. 278. A. H. M.

¹⁴ Patrimoni artístic de les Esglésies de Santa Maria del camí, Josep Capó: B. S. A. L. Tom XXXIV, pàg. 466.

Valor de les obres del convent, de 1694 a 1700

Refector, de profundis, cuina, celles i dormitori	603 ll. 15 s. 4 d.
Església i cor	3.100 ll. 16 s. 2 d.
Sagristia	134 ll. 3 s.
Obres del camí d'Inca, plaça i sagrat	151 ll. 9 s.
Columnes del claure (28 a 14 s. cada una) corredors i lloses de pedrera	183 ll. 12 s. 10 d.

E. P. Canals remetia els diners de les obres al convent de Santa Maria qui pagava directament els operaris dels que fins ara no hem trobat cap nom dels mestres i altres que hi fessin feina; les notes del P. Canals sols ens indiquen les quantitats; hi ha una excepció però, durant les obres de la sagristia el P. Canals entregà directament 30 ll. 10 s. al mestre d'obres anotant que era Lluç Mesquida. Per aquesta casualitat coneixem el mestre de l'austera i sòbria església dels mínims, beneïda el 24 d'agost de 1687, i de la casa i esvelt claustre decorat de verdor que té just a la vora.¹⁵ ¿Qui és l'autor de les plantes de la dita església i casa? No consta expressament. Pel fet que en fou el mestre Lluç Mesquida cal pensar que era ell com solia ser i ens ho confirma la construcció de la parròquia de St. Marçal.

L'església del convent amb motiu de l'exclaustració de 1835 perdé el culte religiós i s'enderrocà en part. Segons tradició hi anava gent a cercar teules i rajoles. Fou restaurada en 1861 pel Marquès de la Fuen-santa D. Marian Conrado i Asprer de Neuburg.¹⁶

La parròquia de Sant Marçal

Ens assebeta així el Llibre de l'Obra: "El motiu y origen de fer esta iglesia fonch per haver vist lo molt Rnt. Rr. actual lo temple dels Pares Mínims de Sta. Ma. acabat i beneit lo dia de St. Bartomeu en lo any 1698 (segons la crònica dels mínims 1697) en breu temps, se anima y digue a est poble de Marratxi dient misa, que tenguessin per bé, pensassin i se animassin a fer també esglesia al glorios St. Marçal y novament fabricarla a vista q. una pocs frares y mínims havien fet tan bon temple y mes poder tendria un poble encara que xic y la devocio de St. Marçal... Per lo qual despres se dona ordre a mestre Lluch Mesquida, picapedrer en ciutat y natural de Santa Maria pera fer la iglesia nova v fos com la de Itria abans mes afavorida que menos de aquella..."

El preparatiu començaren al febrer de 1699 i es posà la primera pedra el 9 de juny següent.

¹⁵ Convento de la Soledad de Santa Maria. A.H.M. n. 84 pàg. 50 i ss.

¹⁶ i ¹⁷ Patrimoni Artistic. Id.

A les despeses del mateix any sens concretar dia ni mes es diu: "Primo venint per senyalar la planta de la iglesia lo Dr. Gonzales, lo Sr. Mari Gil, lo picapedrer y altres persones per son sustento 3 ll. 10 s. Més avall diu que el Dr. Gonzales era el jutge del Pariatge.

El dit any i els dos següents apareixen les quantitats assignades a "Mestre Lluch" difícils d'aclarir perquè van juntes amb les de qualque "fadri" o "mosso". En 1716 es diu que el jornal del mestre major és de 7 s.

A Mn. Joan Ferrer, rector de St. Marçal dec l'haver conegut l'expressat "Llibre de l'Obra" que es guarda a l'arxiu parroquial. Ell que ha escorcollat el dit arxiu manifesta que Lluc Mesquida dirigí el presbiteri i la nau amb les dues primeres capelles laterals. L'obra restant és posterior.

La parròquia de Santa Maria del Camí

Ja tenc publicat en el darrer número d'aquest Bolletí que Mesquida dirigí personalment les obres de la parròquia des del seu principi en 1714, ordinàriament amb el nom de mestre Lluc Mesquida, major, o mestre Lluc Mesquida de ciutat. Ja havia intervingut en 1703, però les obres en aquests primers inicis prest es paralitzaren. Va rebre un total de 131 ll. 15 s. No consta el seu nom com autor de les plantes, a pesar que es pot deduir — com tenc dit — per algunes conjectures i tota la tradició li atribueix.¹⁷

No vegé acabada la parròquia però poc hi faltava perquè l'any 1732 ja es posava la creu de ferro "sobre l'enfront".¹⁸

Quadrado qualifica la nostra parròquia amb aquestes paraules: "Una de las obras mas esplendidas del siglo XVIII desde que trazó el plan el insigne Lucas Mesquida deseoso de honrar a su pueblo natal".¹⁹ El bisbe Campins enviava a visitar-la els amants de l'art que no la coneixien. L'arquitecte Guillem Forteza durant les seves vacances estivals passava gust de recórrer i examinar el temple a hores que no s'hi celebraven cultes.

Mestre Lluc solia associar-se a les obres germans i parents seus. A l'obra de St. Marçal hi treballava mestre Macià Mesquida germà seu; a la de Santa Maria altres tres picapedrers amb el nom de mestres, Joan Mesquida germà de Lluc, Miquel Riera, cunyat de mestre Joan i Lluc Mesquida, menor, sens dubte el fill de Lluc Mesquida, major, de qui parlaré aviat.²⁰

¹⁸ Llibre de l'Obra. Data indicada. Arxiu parroquial. Sigla A. P.

¹⁹ Islas Baleares de Piferrer y Quadrado. Reed. Palma 1969. Pàg. 488.

²⁰ Llibres de l'obra, Id. En començar les obres en 1714. A. P.

Per tradició es diu que les cases de S'Arboçar, Son Seguí, Son Montserrat, ca's metge Rei de la plaça i Son Borràs que substitueixen altres edificis més antics i que tenen la façana brufada de pedretes negres són dels Mesquides — les he anomenat per ordre aparent de construcció. Possiblement és així perquè convé amb les dates que tenim. Les cases de Son Seguí duen la data de 1708 que coincideix de ple amb els germans Mesquida i les de Son Borràs — les més modernes — la de 1781, serien dels seus immediats successors.

Per evitar possibles confusions cal dir dues paraules sobre Lluç Mesquida Parets que neix a Santa Maria el 3 d'octubre de 1674 i es casa a la parròquia de St. Miquel de Palma el 28 de desembre de 1702 amb Caterina Anna Ripoll. Era fill de mestre Macià Mesquida i nebot de Lluç Mesquida Florit. No pot ser el constructor de les esglésies perquè a l'iniciar-se la del convent de Santa Maria sols tenia 20 anys i uns pocs més per la de St. Marçal, ni consta que llavors visqués a Palma com hem vist que hi vivia el Mesquida que la construí, ni que fos picapedrer.

Endemés en el testament del seu pare el 25 de juliol de 1708 ja havia mort.²¹ Parla així mestre Macià Mesquida: "Item leix a M.ª Anna Mesquida, ma neta, filla de Lluç Mesquida, teixidor, quondam..." A la parròquia de St. Miquel s'anota la mort de Lluç Mesquida, teixidor de lli el 9 d'octubre de 1705. Morí per tant als 31 anys.

LLUC MESQUIDA I ROSSELLÓ

Mestre major d'obres d'aquesta ciutat, nasqué a Palma dins la demarcació parroquial de Sant Miquel. al llibre corresponent de dita parròquia hi consta: "Lluç, Francesc, Bonaventura, fill de Lluç Mesquida y de Caterina Anna Rosselló, conyuges. fonch per mí el Dr. Mateu Noguera, prevere y vicari baptizat als 4 de febrer de 1695. Padrins Mathia Rosselló y Montserratada Mesquida. Nasqué als 3 del dit".

El 30 de gener de 1716 contraia matrimoni a St. Miquel amb Joana Maria Thomàs i Arrom, feligresa de dita parròquia.

Lluç Mesquida continuà vivint amb la bona posició econòmica de que ja disfrutava el seu avi a Santa Maria. Al seu testament²² anomena hereu universal el seu fill Antoni, de qui parlaré a l'apartat següent. Havia tengut dos fills per nom Lluç que li premoriren. A la seva filla Caterina, muller de Miquel Garcies, picapedrer li deixa les cases que posseïx al carrer dels Oms, endemés del que li donà per son matrimoni. Per codicils²³ li efegí encara 50 lliures. A Jaume teixidor de lli, que

²¹ En poder del notari Francesc Crespí. A. H. M.

²² i ²³ Test. en poder del notari Nicolau Roca i Mora el 7 d'agost de 1762 i codicils del 25 de setembre següent. A. H. M.

li entregà 500 lliures quan es casà li lega altres 200 ll. més cases i botiga. Pels codicils li canvia aquest llegat per altre de 50 ll. més "la botiga mia prop o junt ab les cases del Convent de religioses del Olivar en que habita lo escola" Otorgà el testament "en la sua propia casa prop del convent de Ntra. Sra. del Olivar y no firma de la sua ma propia per no saber escriure". Dita casa tenia hort, aljub, safareix i establia.

Morí el 30 de setembre de 1762, a l'edat de 67 anys. Vogué ser enterrat com el seu pare a l'església dels mínims.

Obres de Lluç Mesquida Rosselló Parròquia de Santa Maria del Camí

Ja he indicat més amunt que sens dubte feu feina a la primera etapa de la parròquia a les ordres del seu pare, amb el nom de mestre Lluç Mesquida, menor i la teva intervenció fou ben primarenca ja que el 14 d'abril de 1714 anota el Llibre de l'Obra "A mestre Lluç Mesquida, menor picapedrer, 6 ll. 13 s.". Eren els primers pagaments de les obres parroquials. Tenia 19 anys d'edat i ja se li dona el títol de mestre. Després de la mort del seu pare intervé encara en la direcció, perquè entre 1735 i 1737 veim apareixer tres vegades Lluç Mesquida que percep un total de 17 ll. 12 s.²⁴

La segona etapa de les obres es principiava el 3 de maig de 1751. Es feren el campanar, frontis, portals i presbiteri. La tradició i per conjectures s'atribueixen les plantes a Fra. Albert Borguny, però de cert no consta. El mestre principal de les obres és Miquel Garcies (escrit a vegades Gracies)²⁵ gendre de Lluç Mesquida, casat amb la seva filla Caterina Anna.²⁶

En aquesta segona etapa ja es concreta el cost de les diverses classes de jornal. El dit Garcies guanyava vuit sous diaris, mestre Macià Mesquida, que seria un cosí polític de Garcies sis sous i mig, els fadrins cinc sous i sis diners.

El gener de 1755 s'incorpora a les obres Miquel Garcies, menor, qui al principi percep 4 s. de jornal i un any més tard 6. Es repeteix altra volta el cas dels seus avis materns Lluç Mesquida, major i menor.²⁷

Parròquia de Sóller

El 15 d'agost de 1711 es beneí la primera meitat del nou temple parroquial. Les obres procedien ja de la passada centúria.

²⁴ i ²⁵ Llibre de l'obra. Id.

²⁶ Test. del notari Roca citat.

²⁷ Llibre de l'Obra, Id.

“Acabadas las obras principales en 1746 Lucas Mesquida, maestro albañil director de la iglesia se ocupaba en delinear las plantillas para el corte de la piedra con que se habia de construir el portal mayor. A mestre Lluç Mesquida per fer les plantes del porta! de la iglesia 3 ll. 8 s. (Llibre de l’Obra)”.

Altar major: “El basamento fué construido en 1737 y los maestros Lucas Mesquida y Damian Oliver trabajaron la primera entalladura”.

Campanar: “El maestro Lucas Mesquida que dirigia las obras del templo debió de levantar tambien el plano de la continuación de nuestro campanario como lo indican las siguientes datas (1749). A mestre Lluç Mesquida per el treball de venir a fer la planta de la definició del campanar 3 ll., (1752). Per un covo de olives negres per enviar a mestre Lluç Mesquida per el treball de visurar el campanar”.²⁸

Sebastián i Alonso comenten així: “ya hemos insistido en el carácter arcaizante del arte mallorquín... maestro arcaizante fue Lucas Mesquida que siguió esta solución tanto en la parroquia de Sóller terminada en 1747 como en la de su pueblo natal, Santa Maria del Camí (1714-1737).²⁹

Dits autors confonen com tots els historiadors de les Belles Arts els Lluç Mesquida en una sola persona. Per les dates corresponents el que construí la parroquia de Santa Maria del Camí era Lluç Mesquida Florit i el de la de Sóller el seu fill Lluç Mesquida Rosselló.

El rector de Santa Maria que feu construir la parròquia era Mn. Pere J. Castanyer, nadiu de Sóller,³⁰ per aquest medi per ventura Lluç Mesquida Rosselló pogué ser mestre de la parròquia de la vall del tarongers.

Sant Antoniet de Ciutat

Antoni Furió comenta: “La memmoria de este artista (es refereix a Lluç Mesquida) durará entre nosotros tanto como se conserven la iglesia y el claustro del hospital de San Antonio Abad de esta ciudad”.³¹ Quadrado dubta d’aquesta paternitat i anomena altres dos possibles arquitectes.³²

Sebastián y Alonso hi intervenen: “La base de esta tradición (Mesquida) parece residir en que se les vió construir, pero los Mesquida eran arquitectos tradicionales... Al levantar los planos hemos podido obser-

²⁸ Historia de Sóller de Josep Rullan. Tom II. Palma 1876, pàg. 235 i següents.

²⁹ Arquitectura mallorquina moderna y contemporanea de Santiago Sebastian y Antonio Alonso Fernandez. Palma 1973, pàgs. 110 i 111.

³⁰ Patrimoni Artístic. Id.

³¹ Diccionari Històric de los Ilustres Profesores de Bellas Artes en Mallorca. Reed. 1946.

³² Islas Baleares. Id. pàg. 378.

var que las elipses no son perfectas lo que tal vez deba explicarse por esa falta de academia d un maestro tradicional. Ellos tal vez siguieron los planos diseñados por otros".³³

La primera pedra de Sant Antoniet es posà el 26 de juny de 1757 i es beneí el 25 de setembre de 1768³⁴ per tant els Mesquides que hi pogueren intervenir son Lluç Mesquida Rosselló i el seu fill Antoni.

A aquesta controversia hi puc afeigir una notícia favorable a la intervenció de qualque manera de Lluç Mesquida. Segon les seves notes testamentàries³⁵ vol tres funerals, un a St. Miquel, la seva parròquia, altre a Sta. Teresa on hi té una filla monja, altre a l'església de St. Antoni de Viana.

Li atribueix també Furió "La cárcel Nacional que trazó y levantó desde sus cimientos, la iglesia de los Padres Caetanos y la parroquia de Lluçmayor".³⁶

De la presó nacional com que no aporta la data de la construcció m'és impossible saber a quin Lluç Mesquida assignar-la. Investigacions posteriors atribueixen a altres arquitectes l'església de St. Gaietà.³⁷ De la parròquia de Lluçmajor en parlaré a l'apartat següent.

ANTONI MESQUIDA THOMAS

Com el seu pare nasqué dins la demarcació parroquial de St. Miquel, consta així l'acta del seu baptisme: Jo Pere Alemany prevere i vicari vaig batiar un nin fill llegítim de Lluç Mesquida i Joana Maria Thomàs, esposos, li vaig imposar el nom d'Antoni, Josep, Joan i Joaquim, nascut el mateix dia. Foren padrins Joan Barceló i Margarita Rosselló. La data és el 28 de desembre de 1733. Aquest vicari, però, que escrivia en llatí (jo he traduït l'acta) començava els anys nous el 25 de desembre, per tant Antoni Mesquida nasqué el 1732.

Antoni Mesquida morí a la demarcació parroquial de Santa Creu: "En la parroquial iglesia de Santa Cruz de la ciudad de Palma, capital del Revno de Mallorca a los trece dias de octubre de 1812 murió D. Antonio Mesquida de dicha ciudad, maestro mayor por su magestad de obras reales y de dicha ciudad del gremio de albañiles, hijo de Lucas y de Juana María Thomàs, consortes, viudo de Ursula Caimari". Sols deixà dues filles. Fou enterrat com els seus avantpassats a l'església dels mínims. Tenia 79 anys.

³³ Arquitectura Mallorquina. Id. pàg. 108.

³⁴ La Real iglesia y claustro de San Antonio de Viana por Guillermo Llinàs. Colección Panorama Balear. Palma 1972, n. 88, pàgs. 3 i 4.

³⁵ Acta de la seva defunció. Parroquia de St. Miquel

³⁶ Diccionario Histórico, Id. i Teatinos en Mallorca del P. Mariano de Oleza. Palma 1951. pàg. 74.

³⁷ Arquitectura Mallorquina. Id. pàg. 112.

Obres d'Antoni Mesquida
L'església de la Cartoixa de Valldemossa

L'investigador Bartomeu Pasqual registra: El plano de esta hermosa iglesia (La cartoixa) es obra del arquitecto Antonio Mesquida, maestro mayor de la ciudad; se ejecutó rigurosamente hasta el cornisamiento, de este arriba se observaron las variaciones que hizo el P. Miguel de Petra".³⁸ S'acabà en 1812.³⁹

Antoni Mesquida pel campanar de la cartoixa s'inspirà en el de la parròquia de Santa Maria del Camí que unes dècades abans havia aixecat el seu cunyat Miquel Garcies. Aquest està enrajolat de blau, aquell de verd i té a cada angle de la balconada una hídria, també les tenia el de Santa Maria.⁴⁰

Parròquia de Lluçmajor

A un resum d'història de Lluçmajor de B. Font i Obrador s'insereix: "El actual templo parroquial se principiò el 21 de febrero de 1781... Los planos iniciales debidos a Lucas y Antonio Mesquida, sufrieron importantes modificaciones, debido a problemas que se plantearon posteriormente. El Ayuntamiento hizo llamar a Isidro Velaques para aportar nuevas soluciones arquitectónicas".⁴¹ En conseqüència quan es començaren les obres ja havien transcorregut 19 anys de la mort de Lluç Mesquida Rosselló, vivia però encara el seu fill Antoni.

Parròquia de Santanyí

"De Antonio Mesquida, hijo de Lucas es la parroquia de Santanyí".⁴²

Parròquia de Sóller

Continuà a Sóller les obres del seu pare. "En 1756 el Cura Párroco advirtió a los mayordomos de la obrería que era preciso construir un tejado permanente para poner aquella a cubierto del agua y con este motivo el Ayuntamiento llamó a los albañiles Antonio Mesquida de Palma y Miguel Llabrés de Sóller".⁴³

³⁸ Miscelanea Pasqual, Tom VII pàgs. 371 i 373. A. H. M. Noticia facilitada per A. Bestard Mas.

³⁹ Real Cartuja de Valldemossa per Antonio Llorens, Palma 1929, Pàg. 44

⁴⁰ Llibre de l'Obra, data del 28 de juny de 1755.

⁴¹ Corpus de Toponimia de Mallorca, editat per Josep Mascaró Pasarius, tom II, pàg. 798.

⁴² Arquitectura Mallorquina. Id. pàg. 112.

⁴³ Historia de Soller. Id. Tom II, pàg. 245.

Rotulació oficial de les illetes i cases de Ciutat

Va ser estudiada en 1795 per Joan Vallori i realitzada per Antoni Mesquida a qui Diego Zaforteza i Mussoles anomena "meticuloso y cominero".⁴⁴

Amb aquest assaig he volgut identificar cada un dels tres Llucs Mesquida. Escorcollant arxius sens dubte es podrien escriure moltes més pàgines d'obres realitzades per ells, al menys dels dos darrers, que veim intervenir en les principals edificacions del seu temps. Els futurs historiadors no les hauran d'atribuir a una sola persona sinó a cada una de les tres indicades, segons les respectives dates.

Santa Maria del Camí, 8 setembre 1976.

JOSEP CAPÓ

---

⁴⁴ La Ciudad de Mallorca de Diego Zaforteza, Tomo I. Palma 1953, pàgs. 232 i 233.